

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serisori de subscripție la
prețurile — Manuscrisuri cu
serisimă.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de știri:
în Viena: M. Dukas, Hermann
Schalitz, Rudolf Mosse, A. Omeisitz
Schönlöcher; Anton Oppel; J.
Damasch, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Károlyi Bernay; în
București: Agenția Rom. Socio-
cursale de România; în Ham-
burg: Károlyi & Leemann.
Prețul inserțiilor: o serie
rădă pe o coloană 8 sr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 8-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LX.

„Gazeta” ieșe în săptămână di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 6 fl., pe trei luni 2 fl. 60 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 184.

Brașov, Joi 21 August (2 Septembrie)

1897.

Impresii dela adunarea din Mediaș.

I.

Era de prevădută, că adunarea generală dela Mediaș a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” are să fie una din cele mai agitate. Proiectul „casei naționale” în modul cum a fost prezentat de comitetul central, pus față în față cu răspunsul laconic și caracteristic, pe care același comitet l’a dat la importanța propunere a canonicului Gavrilă Pop de-a se ajutama din mijlocele Asociațiunii și școlile noastre populare ce se află în împrejurări mai strimțorâte: nu era nicidecum de natură a face o impresiune liniștitoare asupra membrilor.

Pe când în răspunsul dat la propunerea canonicului Pop — publicat ca conclud în numărul din urmă al organului oficial al Asociațiunii — se dicea scurt și cuprinzător, că „prin susținerea școlii civile de fete, ale căreia binefaceri se răspândesc asupra întregului popor român, Asociațiunea a adus tot sacrificiul posibil pentru învățământul popular” și că prin urmare „propunerea d-lui Gavrilă Pop nu se poate considera”, pe atunci comitetul găsește isvora suficiente pentru de a înființa o „casă națională” cu 100 mii de floreni, apajând în acest scop la locul prim chiar fondurile Asociațiunii!

Abstragând dela împrejurarea, că comitetul central n’a ținut seamă de dorința exprimată de repetite-ori în adunările generale din anii din urmă, ca să dea mai mare atențiune despărțimintelor Asociațiunii și prin acestea culturai nemijlocite a poporului nostru țeran, ba nici măcar conclusele aduse în privința acăsta nu le-a executat; abstragând dela faptul, că în urma acăsta lucrul se prezintă astfel, ca și cum raportul membrilor din despărțiminte față cu centrul ar fi redus așa dicând la rolul unor simpli contribuitori, față cu cari comitetul central nu are altă îngrijire, decât ca să-și achite regulat taxele, fără a mai ține în schimb seamă și de dorințele și trebuințele lor locale: abstragând, dic, dela toate acestea, ajungea și numai contrastul dintre cele două momente de mai sus pentru ca să producă o nedumerire din partea membrilor, cari au urmărit cu atențiune procederea acăsta a comitetului central.

Cine s’ar și pută împăca cu idea, că prin susținerea școlii civile de fete, Asociațiunea s’ar fi achitat de ori-ce datorință față cu învățământul popular, căci d’oră cauza învățământului nu se promovază exclusiv numai prin înființarea și susținerea de școle — lucru, care de altmintrelea, fiă în măsură cât de mică, der totuși nu p’oate fi taxat tocmai ca imposibil din partea Asociațiunii — ci și prin încurajarea învățătorilor bunți cu premii, prin ajutorarea școlarilor cu cărțile de

lipsă, prin controlarea esamenelor de cătră delegați anume trimiși și alte numeroase mijloce de acest fel? Mai mult: prin acest conclud lucrul se prezintă astfel, ca și cum mijlocele Asociațiunii ar fi cu totul desecate, încât cei ce locuiesc înafară de centru nici nu mai pot spera la vre-un ajutor din partea ei.

Și totuși Asociațiunea proiectează înființarea unei „case naționale” cu 100,000 fl.! Se dice o sută de mii, der câte alte mii nu vor mai trebui pentru completarea, prevederea ei cu cele de lipsă și pentru susținerea ei?

Era lucru firesc, că în fața acăstu mare contrast, predispoziția membrilor nu putea fi favorabilă „casei naționale”. Acăsta, se vede, a simțit’o comitetul central chiar dela început, căci încă în prima și a adunării se lățise printre membrii vetea, că comitetul consimte a se face o radicală schimbare în proiectul său, în sensul acăca, ca fondurile Asociațiunii să nu fiă întru nimic angajate în cestiunea „casei naționale”.

Prin asta lucrului s’a dat o altă față și nedumeririle membrilor au început a se mai împrăștia. Mult au contribuit la împrăștiarea nedumeririlor și enunțațiunile făcute ulterior din partea comitetului, după cari acăsta nu intenționează, decât întemeierea succesivă a unui fond, din care cu timpul să se p’oată înființa proiectata „casă națională”, fără a se face prin acăsta greutăți Asociațiunii. Cetirea textului întreg al concludului luat de comitet față cu propunerea canonicului Gavrilă Pop încă a fost de natură liniștitoare, căci cu totul alta este impresiunea, ce și-o face cetirea textului întreg, și alta impresiunea, ce-ți rămâne după cetirea concludului laconic publicat în „Transilvania”. Cest din urmă te face chiar involuntar să crești, că comitetul a trecut peste marea cestiune a ajutorării școlilor populare cu o ușurință de neiertat.

Dacă de-odată cu aceste momente ușurătoare comitetul s’ar fi grăbit a da membrilor asigurarea dorită, că în viitor va îngriji de a desvolta o activitate mai estensivă, care să străbată direct în păturile de jos ale poporului din toate ținuturile; dacă s’ar fi grăbit a enunța, că va da deosebită atențiune despărțimintelor, și după ce acestea vor fi deplin activate și organizate va căuta prin ele să dea și școlilor măcar în anumite casuri mai grave ajutorul posibil chiar din fondurile Asociațiunii: atunci cred, că în ceea ce privește activitatea viitoare a Asociațiunii membrii ar fi rămas deplin liniștiți și întreg mersul discutiunilor ar fi luat un curs mai liniștit și mai normal.

Der comitetul a stat pe alt teren. În ce privește cestiunea ajutorării școlilor populare, în tot cursul discutiunilor nu s’a audiat din partea acăstui a singură enunțațiune, prin care să li-se dea mem-

brilor a spera măcar, că-și va estinde îngrijirea sa și asupra școlilor după ce vor fi date condițiunile necesare pentru acăsta. Din contră, a stat morțiș pe lângă idea fixă, că nu se p’oate și nu se p’oate da nici un ajutor pentru școle, căci lipsesc mijlocele. Lipsesc cu desăvârșire mijlocele când e vorba de-a ajutama într’un chip său altul școlile populare, der nu lipsesc când e vorba de-a înființa o „casă națională” cu o sută de mii floreni!

Se n’țelege, că atitudinea acăsta n’a putut să producă, decât reacțiune, mai ales fiindcă nici în alte direcțiuni nu li-s’a pus membrilor în vedere, că comitetul ar avé de gând să inițieze ceva pentru a veni nemijlocit în ajutorul cauzei culturale a masselor populațiunii noastre.

Tot cu asemenea îndirjire a stăruit comitetul și pentru primirea proiectului „casei naționale”. Cățiva dintre membri s’au vădut chiar siliți a-și exprima mirarea și nedumerirea lor, că comitetul stăruie cu atâtă insistență pentru proiectul său, ca și cum ar fi voit să-l impună necondiționat membrilor. Ce-i mai mult, chiar în broșura tipărită, în care se cuprindea propunerea pentru ridicarea „casei naționale” și care a fost distribuită între membri, comitetul a comis nectactul — neiertat din partea unui comitet — de-a face imputări acelor diare ale noastre, cari și-au „permis” a se pronunța în contra proiectului său privitor la „casa națională”, în timp ce, celor cari stăruie pentru ajutorarea școlilor, li-se impută, că vreau să împingă Asociațiunea „în luptă directă cu puterea statului”. Las’, că aceste imputări se fac pe basa unor aserțiuni ale comitetului cu desăvârșire false, der cu ce drept vine comitetul să facă în calitatea sa oficiasă imputări cuiva, pentru-că s’a pronunțat în contra unei simple propuneri făcute de el?

Și pe când la Mediaș comitetul procedea astfel, pe atunci la Sibiu „Telegraful Român”, drept salutare a adunării, vine și vară foc și scintei asupra celor ce nu se însuflețesc împreună cu ei pentru „casa națională”, suspiționându-i și atribuindu-le intențiuni perverse.

În fața unor asemenea încercări de terorizare să nu se mire nimeni, dacă discutiunile adunării dela Mediaș au fost aproape tot așa de agitate ca la adunarea de astă primăvară.

Consistorul metropolitan greco-oriental este convocat pe ziua de azi, 1 Septembrie, în Sibiu în sesiune ordinară. La ședințele Consistorului iau parte Metropolitanul Miron Romanul, Prea Sântiile lor episcopii Ioan Meșianu dela Arad și Nicolae Popea dela Caransebeș, cari se află de câte-va zile în Sibiu la ședințele reprezentanței fundațiunii „Gozsdu”; apoi ceilalți membri.

Caosul din Austria. Din Brünn se telegrafază, că diarul „Hlas” comunică importanta știre, că monarhul a împuternicit pe contele Baden, să aranjeze raporturile sale față cu majoritatea, așa cum pretinde situațiunea. Folia oficială, dioc „Hlas”, va publica cât de curând numirea lui Herold de ministru ceh. Guvernul și majoritatea au hotărât să execute ordinațiunile de limbă cu cea mai mare stricteță și să se dea o astfel de ordinațiune și pentru Silesia.

Protipendiștii dela „Telegraful Român”.

N’ai ce-i face. Boerul tot boer, mai ales când puterea e în mâna lui. Și protipendiștii dela „Telegraful Român” din Sibiu ne spun, că „tote se pot când ai puterea în mână”. (A se vedé „Tel. Rom.” dela 14 (26) August pag. 2 colona 2).

Așa va fi și diș și ministru Perczel, și etă, că i-s’a implinit. „Asociațiunea” din „transilvană” ce a fost, a devenit „generală”, pentru ca mâne poimâne, de va merge după dorința puternicilor dela ministerul de interne ungureso, s’ajungă, deoa nu tocmai jidano-maghiară, cel puțin cosmopolită.

Veți dice însă ou drept cuvânt, că anevoie va merge după pofta ministrului ungureso, căci mai suntem și noi aici și suntem departe de a fi pierdut simțul de solidaritate și de jertfire pentru interesele noastre de cultură națională.

Așa el Dér nu se putea, ca cine-va, care „se simte la putere” în ce privește Asociațiunea și trebile ei, să lucreze mai peocătos și mai în detrimentul amintitei solidarități, decât o face protipendiștul dela „Telegraful Român” în articolul său veninos intitulat „Casa națională” și scris — după cum ne spune — „în prejma adunării din Mediaș”.

A voi să resfrângi nisece argumente forte taineice, desfășurate fără de nici o patimă și în mod obiectiv, cu nisece glume triviale și murdare șoșe din lexiconul grobianității celor mai detestabile ale jargonului confesionalist și ou suspiciunea bunelor intențiuni ale altora, este însă mai mult decât obraznicie, este vedită răutate.

Să recitesc numai domni dela „Telegraful Român” articolul lor amintit, șoris ou scop de-a influența asupra adunării generale, și ne vor da, credem, chiar și ei dreptate.

Acest articol are pretenția de-a voi să resfrângă toate argumentele aduse în contra „Casei naționale”, cum a fost proiectată de Comitet, și se prezintă ca o polemie purtată ou diarul „Unirea” din Blășiu. El conține însă afară de acăsta și câte-va pasage privitoare la atitudinea organului nostru în cestiunea „Casei naționale”, cari sub masca de-a da o atențiune mai mare vorbelor „bătrânei Gazete”, decât „sbieretului desperat al celor dela Unirea”, ne prezintă ca pe un diar laș și prăpădit, care are nevoie de a-și schimba opiniunile, pentru a-și câștiga grația unora și altora, — în cazul de față a Blășenilor. „Gazeta” — se dice acolo — „înotă și ea sërmana cum p’oate, și când nu-i apă limpede, o dă și prin mocirlă... Secondază și ea celor dela „Unirea”, îndrugă și ea frase góle și bine-sunătoare la urechile cetitorilor săi, voind să imbete lumea cu apă rece”, c

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 August 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.75
Renta de corone ung. 4%	99.85
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	122.35
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.90
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	141.—
Renta de hartie austr.	102.45
Renta de aur austr.	102.45
Renta de aur austr.	124.95
Losuri din 1860	144.75
Actii de-ale Bancoei austro-ungar.	950.—
Actii de-ale Bancoei ung. de credit.	398.50

Actii de-ale Bancoei austr. de credit.	366.—
Napoleonori	9.52
Marci imperiale germane	58.67
London vista	119.65
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.85
Note italiene.	45.20

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Septembrie 1897.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vend.	9.49
Argint rom.ân. Cump.	9.43	Vend.	9.44
Napoleon'ori. Cump.	9.50	Vend.	9.52
Galbeni Cump.	5.55	Vend.	5.60
Ruble Rusesci Cump.	126.—	Vend.	—
Marci germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vend.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișoara și în Alba-Julia: la D-I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Oreștie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului „MATILDA“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,94—100

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Mai st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 5 ore 7 min. dimineața.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 o. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. seara (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ăr dela Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 7 ore 8 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. seara.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. seara.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 ora 51 m. p. m. (dela prima Iulie până la 31 August va avea și acest tren legătura cu St.-Georgi cu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. seara, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zărnești la Brașov (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt 6 ore 24 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ora 4 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ore 6 min. seara.

Dela Sinaia la Brașov**):

Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineața (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ăr de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 o. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. seara.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. seara.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad-Ciuc-Szereda).
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnești (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 ore 15 min. seara.

Dela Brașov la Sinaia**):

Trenul de persoane la 6 ore 40 min. seara.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Agostonfalva) la 7 ore 4 min. dimineața.

**) Acest tren începând circulația dela prima Iulie în ziua-care Duminecă și sâmbătă precum și în ziua-care Joi.

I. LOTERIE DE CLASĂ reg. ung. privilegiată.

Insemnarea celor 50,000 câștiguri a Loteriei de clasă reg. ung.

Cel mai mare câștig după §. 9. al planului special constă din

1.000,000 **Un milion** **Corone.**

Câștigurile special sunt următoarele:

Câștiguri	Corone.
1 à	600,000
1 "	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
763 "	1,000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40

50,000 câștiguri și premii în sumă de 13.160,000 Cor. care se vor sorta în 6 despărțăminte.

Conform legii din 27 Febr. 1897 Loteria mică va fi sistată, și înlocuită cu loteria de clasă.

În Germania există astfel de loterii de 100 de ani și totdeauna losurile sunt vândute toate și în Ungaria se manifestă interesul astfel, că ceea mai mare parte din losuri sunt vândute. — În scurt timp se vor pute cumpăra numai cu Agio. De aceea nu trebuie întârziat cu cumpărarea losurilor.

Loteria de clasa ungară constă din:

100,000 și **50,000** losuri originale și câștiguri în bani.

Șansele de câștig sunt așa de mari, cât nu se pot compara cu fosta loterie mică, sau cu jocu de promese. E consult ași cerca norocul.

Toate 50,000 de câștiguri se pot vedea din însemnarea câștigurilor. Aceste câștiguri se vor sorta în 6 rinduri, și se vor plăti proprietarului losurilor, în bani gata, care au câștigat.

Prețul losurilor pentru despărțământul I. este:

- fl. 6.— pentru un los întreg original
- 3.— " o jumătate los "
- 1.50 " a patra parte los "
- 75 " a opta parte los "

Sortirea câștigurilor va avea loc în edificiu Redoutei în Budapesta sub controla regimului reg. ung. și a notarilor publice reg. u. La sortire poate asista orî și cine.

Losuri vindem în localul nostru, trimitem losuri originale cu rambursă ori în epistole comandate, sau trimițându-ne valoarea cu assignație postală. — Numele fie-cărui cumpărător se notază și după sortire fie-care client primește lista sortirei.

Primim comande până în 12 Septembrie

Török A. & Comp.

Colecteur principal a Loteriei de clasă reg. ung.

BUDAPEST, Waitzner-Boulevard Nr. 4.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Cuverte, in tola mărimca.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURİ și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARİ.

Comandele eventuale se primesc în biurol tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In casul pu-

blicării unui anunciu mai mult de odată se face scăgēmēt, care cresce cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Admin. istr. „Gazeta Trans.“